
EPISODER BAKOM
MALMÖHUS MURAR
Sivert Grubbes epok 1602-1613
Sven Rosborn 2019

Malmöhus, det stora danska riksslottet mitt i Malmö. Svårt åtgånget under den tid på 1800-talet fram till år 1914 som det tjänade som stort svenskt fängelse. Restaurerat på 1920-talet och sedan året 1937 hem för museisamlingar. Jag hade glädjen av att under 25 år få arbeta med detta slott; 17 år som museichef och därmed "nästan" som slottsherre.

Nej, Malmöhus av i dag återger, trots restaureringen, inte på något sätt det slott som en gång var kungars, kronprinsars och höga danska herremäns hem. Hur ett slott interiört sett ut kan ni se om ni tar er till Köpenhamn och besöker Rosenborg. Här är miljön från Christian IV:s tid fortfarande intakt. Paneler på väggarna, väggmålningar, vackra profilerade trätak, mängder med målningar m.m.

Allt detta saknas på Malmöhus. När jag tillträdde var "Riddarsalen" en stor tom och öde sal med vanligt, omålat planktak. Salen var dessutom felrekonstruerad på 1920-talet. Det har aldrig funnits en "Riddarsal" på Malmöhus. En tredjedel av dagens sal var nämligen "Frustugan", åtskild från den lite större salen med en vägg. Här inne var det damernas speciella rum. Jag ville sätta upp denna vägg för att visa hur det verkligen sett ut men fick inte lov. Politikerna ville givetvis ha kvar en "Riddarsal" i Malmö. Vad vore ett slott utan riddare! Så kan det gå om man tror sig veta sin historia utan att ha fakta.

Planktaket fick jag dock förändrat så att det blev färgat och försett med enkelt profilerade takmönster. Nu såg inte "Riddarsalen" längre ut som en stor lada. Konstmuseets chef Frans Karlsson lyckades också förvärva ett unikt, jättelikt porträtt av Christian IV, dansk kung mellan åren 1596-1648. Christian har ju många gånger legat och sovit i angränsande rum till "Riddarsalen". Själv gjorde jag en kupp mot Tingsrättens lokaler i Malmö där jag mer eller mindre en dag med trogna vaktmästare stal två unika målningar av "den utvalgte prins", dvs. Christian IV:s son som också han mera permanent bott på slottet innan han dog år 1647. Vilket liv det blev. Men jag fick rätt och målningarna hänger fortfarande på den plats i slottet där jag placerade dem.

Knutsgillets silverpokaler och deras fredsduva i silver från 1500-talet fick också en säker plats i salen, så också ett antal samtida porträtt av danska kungar som deponerats från Gripsholmssamling-

Malmöhus "Riddarsal" av idag. Notera det rutade trätak som författaren fick lov att lägga in. I bakgrunden den stora tavlan av Christian IV som Frans Carlsson lyckades förvärva.

en. T.o.m. den av mig mest avskydde nordiske kungen, Gustav Vasa, kom upp på väggen. Varför det? Jo, det var ju på platsen för Malmöhus som han i augusti 1524 under ett gille blev störtfull. Han vaknade upp ur fyllan på väg hem och upptäckte då att han förlorat Gotland under Malmömötet. Han lär ha sagt att han aldrig mer skulle åka utomlands. Varenda gång jag passerade genom ”Riddarsalen” kastade jag en blick på den svenske tyrannen och mitt hjärta gladdes.

Även om interiören på Malmöhus knappast svarar till ens minimikravet för att visa hur ett kungligt danskt slott såg ut är det ändå platsen där en gång så mycket har hänt. Tyvärr får inte besökarna mycket kunskap om det. Så var det på min tid – och så är det säkert också nu. Jag vill därför nu öppna länsherren på Malmöhus, Sivert Grubbes dagbok och ge er en bild av ett Malmöhus i pompa och ståt. Sivert med hustru bodde i bottenvåningen, kungen med familj i ovanvåningen när han kom på besök. Och det gjorde han ofta.

Med Sivert Grubbe som länsherre på Malmöhus upplevde slottet en av sina verkligt stora glansperioder. Under åren 1602-1612 vaknade slottet upp ur en lång törnrosasömn. Givetvis var det en kvinna som hade ett finger med i spelet, en dygdig och vän varelse som skulle komma att leda dansen på Malmöhus; Hildeborg Grubbe. Sivert Grubbes omfångsrika dagbok är en intressant läsning om livet på slottet för länge sedan. Givetvis är notiserna ofta kortfattade, men bakom orden skymtar vi med lite fanatsi slottslivet på den tiden.

På följande sidor har jag plockat ut de notiser ur den digra dagboken som rör just Malmöhus och Malmö. Dessa texter berättar om de dåtida människorna på Malmöhus, ett viktigt komplement om man rätt ska kunna uppleva slottets hsitoria, vilken tyvärr för många besökare är okänd och för alltid är gömd i slottsmurarna. Håll till godo!

Malmöforskaren Einar Bager och vännen författaren, iklädd 1500-tals kläder, under en stor utställning i ”Riddarsalen”. I en monter visas S:t Knuts gilles klenodier. Ur denna pokal har Sivert Grubbe druckit när han den 6 januari 1605 blev upptagen i gillet.

Sivert Grubbe, länsherre på Malmöhus under åren 1602 till 1628.

Mars 1601
9. Blev Chr. Barnekovs son Hans döbt på Malmöhus. Kongen var tillstede som fadder.

Maj 1602
6. Denna dag var särskilt glädjande för mig, i det min Nådigste Konge gav mig avsked i nåd från min fjortonåriga hovtjänst och förlänade mig med Malmöhus län. 7. Lämnade jag Köpenhamn. 11. I Guds namn tillträdde jag Malmöhus län, som på Kgl. Majestäts vägnar blev mig överlämnat av Lage Urne, landsdomare i Skåne.
Redan fem dagar efter ankomsten till Malmöhus fick Sivert bege sig till Bara för att närvara vid sin fästmös moders begravning. 38 adelsmän och lika många adelsfruar följde kistan till graven. Genom dödsfallet blev fästmön Hildeborg ägare till Torup utanför Malmö. Efter begravningen reste Sivert direkt till sitt privata slott Hovdala (söder om nuvarande Hässleholm).
31. Vände jag tillbaka till Torup till min älskade, sörjande Hildeborg.

Juni 1602
Behagade det vår nådigste Dronning att kalla min älskade Hildeborg till sig, för att hon skulle vara i tjänst i Hennes Majestäts kammare intill vårt bröllop, eftersom Hildeborg var ensam och hade mist både fader och moder. Hennes mormoder, fru Karen Banner, ledsagade henne till Dronningen, som på den tiden uppehöll sig på Kronborg.
8. Hörde jag den första predikan på Malmöhus. Jag hade därpå borgmästarna och rådmännen till gäster på slottet. 11. Vände min kärestas mormoder tillbaka till mig på Malmöhus från Köpenhamn.

Juli 1602
Under stor pompa och ståt stod Sivert och Hildeborgs bröllop i Köpenhamn vid en tid då den danska sommaren är som skönast. I tio dagar firade de unga i ”Kongens by”.
25. Stod mitt bröllop på Köpenhamns slott med min älskade Hildeborg Grubbe. Kgl. Majestät, min nådigaste Herre, bekostade bröllopet och gjorde det med stor högtidlighet.

Augusti 1602
3. Kom jag till Malmöhus med min kära hustru. Hennes mormoder fru Karen Banner ledsagade oss.

September 1602
1. Lämnade mormoder, fru Karen Banner, Malmöhus och reste hem.

Oktober 1602
14. Var en stark och osedvanlig storm, varvid många var i fara. 21. Började min älskade Hildeborg att bli sjuk. 28. Besökte fru Tale Ulfstand henne. 29. Hennes tillstånd blev betänkligt. Men dock lindrade Gud efter sin outsägliga barmhärtighet åter hennes sjukdom. Nu börjar jag först att känna, att där är mera smärta än sötma i det sanna äktenskapet.

December 1602
Sjukdomar och epidemier var vanliga och folk dog av åkommor som i dag betecknas som bagateller. I december reste Sivert till sitt privata slott Hovdala och antecknar följande:
4. Kom jag till Hovdala. Sedan jag den 19de juni reste härifrån har det dött över 600 människor i mitt prästpastorat (dvs. i Brönnestad och Matteröds socknar).

Januari 1603
23. Hela denna vecka kunde man gå säkert över isen från Malmö till Köpenhamn.

Februari 1603
25. Drog Jost Ledebur (borgmästare) **på isen från Malmö över till Köpenhamn och 26. vände han tillbaka.**

Mars 1603
Med Hildeborg drog lyckan in på Malmöhus. Glada upptåg och fester skulle följa under ett helt decennium. Den levnadsglade kungen, Siverts nära vän, skulle tillsammans med sin unga hustru, Anna Katarina ofta sova över på Malmöhus och svinga pokalerna. Dagboksnotiserna är kortfattade men det behövs ingen större fantasi för att göra sig en bild av slottslivet vid denna tid.

28. Firades Jakob Becks bröllop med Hille Marsvin på slottet i Kongens närvaro, ”more militari”. 29. Kongen med hela sitt följa reste över till Själland.

April 1603
6. Kom jag åter efter min Skåneresa med mina ryttare till Malmöhus. 25. Kom Kongen till Malmöhus. 28. Reste Kongen herfra till Rostock.
Christian IV:s far Fredrik II hade haft en stor svaghet; spriten. Fredrik dog faktiskt, enligt samtida källor, av fylleslag. Christian IV trakterade alkohol i lika hög grad som fadern men kunde dessutom stoltsera med ryktet att vara farlig för kvinnor. Med tre hustrur lyckades kungen skaffa sig inte mindre än 24 ”legitima” barn; vi vågar inte gissa det totala antalet. I april 1603 föddes sonen Christian och dopfesten varade i tio dagar. Sivert och Hildeborg var givna gäster. Den 21 juli återvände de uttröttade till Malmöhus.

Juni 1603
10. Vände jag med min hustru tillbaka till Malmöhus.

September 1603
20. Kom Kongen till Malmöhus. 27. Var jag med Kongen på Börringe, varifrån vi strax vände tillbaka. 22. Reste Kongen över till Köpenhamn.

Juli 1604
29. Stod i Malmö Peder Munks bröllop med Sofie Brahe och Otte Marsvins med Mette Brahe.

November 1604
27. Firades på Malmöhus Markus Skånings fästensöl och mäster Daniels bröllop. (Mäster Daniel var ingen mindre än kungens private kirurg).

Januari 1605
6. Blev jag på rådstugan i Malmö upptagen i S:t Knuds broderskap.
Sivert Grubbes medlemskap i det medeltida S:t Knutsgillet var en självklarhet. Av Knutsgillesregalierna i Riddarsalen var det endast två som var i bruk vid Siverts inträde. Ur Fredrik II:s pokal har Sivert druckit gillet till, stående under silverpapegojan, symbolen för endräkt.

Porträtt av Sivert Grubbes vän, den danske kungen Christian IV, målat under 1610-talet, en tid då kungen ofta var Siverts gäst på Malmöhus.

Maj 1605
3. Kom Kongen till Malmö, och i min och min hustrus frånvaro övernattade han hos borgmästaren Christen Hansen. 6. Stod Markus Skånings bröllop på slottet i Kongens närvaro. 7. Reste Kongen bort.
Situationen ovan måste ha varit pinsam. Christian kommer en dag för tidigt till Malmö och finner värdfolket bortresta. Han frågar efter vägen till borgmästarens hus och bankar på. Må inte Christen Hansen ha fått skrämselhicka när han upptäcker vilken objuden gäst han får ta hand om!
Snart skulle emellertid kungen komma åter till Malmö, denna gång med sin kvinna.
21. Vände jag tillbaka till Malmöhus från Kronborg. 26. Kom Kongen och Dronningen till Malmöhus och det var första gången Dronningen var i Skåne. 27. Besökte Kongen och Dronningen Månstorp, Börringe, Lindholm, och kom om aftonen till Torup, där de blev i tre dagar. I Kongens följe var Breide Rantzov, Niels Krag, Corfits Rud, Henning Balstrup och Gerhard Nethelhorst.

December 1605
31. Kom Tage Krabbe med sin hustru till mig på Malmöhus och blev här några dagar in på det nya året.
Med nyårsnatten som sänkte sig över slottet för 414 år fortsätter jag nu att läsa ur Siverts egen dagbok.

April 1606
8. Vände jag med min hustru tillbaka till Malmöhus från herredagarna.

Januari 1607
30. Var jag på rådstugan i Malmö i anledning av en strid mellan borgmästare Niels Hammer och Gertrud Hollenders.
Sivert Grubbe fick ofta uppdraget som medlare men agerade även domare, t.ex. på Lunds landsting. Från Malmöhus styrde han i stort hela Malmöhus län. Ofta blev Sivert tvungen att göra inspektionsturer i länet. En gång anslöt Christian IV personligen på en dylik utfärd till Österlen.

Mars 1607
26. Kom jag till Kongen i Lund kl. 9 om aftonen. 21. Övernattade Kongen i Ystad. 28. Var jag på Gladsax med Kongen. 29. Blev Anders Sinclairs son döpt och kallad Christian. Kongen var fadder; dessutom var vi många faddrar. 30. Var jag med Kongen vid hamnen ”Kigvik” i Albo härad. 31. Övernattade Kongen i Ystad.

I Sivert Grubbes åtagande som länsherre över dåvarande Malmöhus län var att ofta befinna sig på resa ute i länet. Otaliga gånger har hans vagn lämnat och återkommit till Malmöhus.

Christian IV:s och hans hustru Anna Katarinas stentavla som de satt upp under ett besök på Malmöhus.

April 1607

1. Var Kongen i Trelleborg och henimot aftonen kom han till Malmöhus. Jag körde i vagn med Hans Majestät och på resan välte kusken oss med vagnen.

De skånska vägarna var i miserabelt skick långt in på 1800-talet. Det är märkligt att Christian drog ut på resa i mars-april då vägarna måste ha varit som sämst men det kan inte nog understrykas vilken äventyrare kungen var. Kanske var det vildheten i majestätet som drivit på kusken så att ekipaget vurpat någonstans på Söderslätt.

Under maj månad var Sivert hos kungen i Köpenhamn. Han insjuknade här men lyckades ”vid Guds Nåd” bli frisk och kunde återvända till Malmöhus.

Juni 1607

15. Kom Kongen till Malmöhus. Han hade med sig Sten Maltesen, Eske Bilde, Otte Lindenov m.fl. adelsmän. 16. Stod på slottet Peder Bertelsens bröllop med Engel Hansdotter och Dirik Hansens med Margrete Sockerbagares dotter. Kongen med hans följe var närvarande därvid. 17. Reste Kongen till Helsingborg.

Oktober 1607

I denne månad låg min kära hustru sjuk, men hon kom sig dock, Gud ske lov, snart igen; hon använde sig av doktor Gellius hjälp.

December 1607

26-30. Var isen så fast att man kunde gå från Malmö till Köpenhamn.

Under slutet av 1500-talet och en stor del av 1600-talet drabbades Norden av en ”mindre istid”. I olika dagböcker och arkivalier kan man kartlägga isförekomsten i bl.a. Öresund. Det var således ingen tillfällighet att den tjocke, tionde Karlen ett halvt sekel senare, dvs. år 1658, så förargligt kunde gå över den tillfrusna Bälten och för all framtid göra Öresund till en kulturbarriär mellan två länder.

Januari 1608

3. Kom Kongen och Dronningen över isen från Köpenhamn till Malmöhus. 6. Reste Kongen och Dronningen bort. De spiste till middag på Lundagård. Kapitlet överräckte Dronningen en ansenlig gåva i domkyrkan. Det samma gjorde borgmästaren i Malmö, den gången hon var här. Kongen övernattade på slottet i Landskrona. 7. Vände Kongen och Dronningen över isen tillbaka till Själland från Landskrona.

Februari 1608

25. Kom Alexander Pappenheim till oss på Malmöhus med min syster Regitze Grubbe. 29. Reste de till Norge.

Maj 1608

På denne tid taxerade jag bönderna i alla de härader som ligger under Malmöhus. 31. Vände jag tillbaka till slottet.

1600-talet skulle komma att bli det mest blodiga århundradet i vår skånska historia. Redan år 1609 började man ana den stora ofärdens antågande. Det svenska kungahuset började skramla med vapnen och den unge äventyraren Christian IV var inte sen att besvara skrammelhotet.

Juni 1609

5. Med Otte Lindenov till pintsegille på Malmö rådhus och av särdeles gunst blev Otte upptagen i S:t Knuds broderskap. 14. I Lund på mönstring. På Kongens vägnar var kanslern samt Sten Brahe och Sten Maltesen tillstede. Över den skånska ”fane” (truppen) **var Anders Bilde ryttmästare, Otte Lindenov löjtnant och Christoffer Ulfeldt fänrik.**

September 1609

I denne månad blev bönderna mönstrade i alla de härader som ligger till Malmöhus. 30. Vände jag tillbaka till slottet.

Oktober 1609

18. Kom jag till Köpenhamn med min hustru och förde med mig 100 utsökta krigskarlar av bönderna i Malmöhus län.

December 1609

Denne månad tillbragte jag på Malmöhus, på Torup och i Lund.

1610

Under februari 1610 hade länsherren fyra adelsmän som gäster. Till sällskapet anslöt dessutom en man vid namn ”Manteufel”. Sivert hade varit djupt förundrad över det märkliga namnet, vilket framgår av att han i dagboken speciellt översatt detta namn: ”Mandjävul”. Vad för yrke denne person hade framgår tyvärr inte av dagboken.

I mitten av april låg tre präktiga skepp på Malmö redd: S:ta Anna, Rafael och en snabbseglare. Den 15 april rumlade Christian IV om ordentligt i Lund och nådde dagen därpå fram till Malmöhus för att sova ruset av sig. Redan dagen därpå steg emellertid kungen ombord och satte med tre skepp segel mot Rostock.

Maj 1610

Hele denne tid var jag på slottet, med undantagelse av att jag en gång var i Lund till protestats.

Oktober 1610

Där var en stark översvämning av havet i Malmö, varvid der skede icke ringa skada.

November 1610

Min hustru var sjuk, men dr. Thomas Fincke kurerade henne, Gud ske lov.

December 1610

Denne månad tillbragte jag på slottet, på Torup och i Trelleborg.

1611

År 1611 började blodet flyta; det s.k. ”Kalmarkriget” var ett faktum. Kung Christian ledde själv hären genom Blekinge mot Kalmar. Malmöhus ryttare rustades och avsändes.

Sivert Grubbe ägde Hovdala slott vid Hässleholm men också genom sin hustru Torup slott utanför Malmö.

Christian IV:s och drottning Anna Katarinas son Christian. Målningen troligen utförd under ett besök på Malmöhus. Prinsens ålder var enligt tavlans text 7 år. Tavlan inskaffades till slottet av författaren genom en ”kuppartad” aktion mot Tingsrätten.

April 1611
Jag avsände min stallmästare Oluf Bagge med 29 av mina ryttare till Ronneby.

Maj 1611
3. Blev Kalmar slott belägrat. 27. Blev staden Kalmar tagen med makt och väpnad hand. Min broder Ejler Grubbe stupade.

Juni 1611
På grund av de dagliga förrättningarna vid slottet uppehöll jag mig i denna krigstid stadigt på Malmöhus.

Juli 1611
28. Blev Tönne Brahes lik begravt i Malmö. (Tönne stupade vid Kalmars belägring.)

Oktober 1611
Kom Breide Rantzow och Lavrits Ebbesen till mig på slottet. De aktade sig till Kongen i Blekinge.

Januari 1612
I denne månad hade jag Adam Bülov, kgl. Maj:s stallmästare, här på slottet med Kongens egna hästar.
I februari bröt Adam Bülov upp från slottet och samtidigt trängde ”hjältekonungen” Gustaf II Adolf in i Skåne, brände 25; kyrksocknar, mördade allt mansfolk och barn och lät sina soldater våldta alla de kvinnor som kom i synhåll. Siverts undersåtar på Hovdala (söder om Hässleholm) släppte dock inte in några svenska soldater.

Februari 1612
9-10. Kom fienden till Hovdala och stack eld på alla mina omliggande böndergårdar, i allt 27; två gånger gjorde de angrepp på min gård Hovdala.

Mars 1612
11. Vände Adam Bülov tillbaka till Malmöhus med Kongens hästar, och den 5te denne Månad kunde man gå över havet mellan Malmö och Köpenhamn.

År 1607 hade en ny, stor flygelbyggnad uppförts på Malmöhus, på samma plats där i dag restaurangen Vega finns. Av flygelbyggnaden, med stor sannolikhet kungens eget arkitektarbete, återstår i dag endast en inskriptionstavla, numera uppsatt i porttornet. Här läser vi Christians och drottning Anna Katarinas initialer. I mars 1612 var dock den kungliga äktenskapslyckan till ända.

Mars 1612
29. Döde på Köpenhamns slott vår ädla och goda dronning Anna Katarina.
Snart skulle även ett annat danskt slotts väggar klädas i svart tyg. Sanden i livets och lyckans timglas hos herrskapet på Malmöhus rann mot sitt oåterkalleliga slut. Först måste dock redovisas en säregen händelse innanför slottets murar. I april 1612 läser vi i dagboken:

April 1612
11. Miste Adam Bülov sitt ena öga, medan han stod i sin hustrus (säng)**kammare på slottet …**
Vilken märklig tilldragelse! Kungens stallmästare i en högst intim situation upptäcker plötsligt att han blivit enögd. Förklaringen följer dock i dagboken: **… vilket skedde dervid att en av hertig Crustes ryttare, som red förbi, avfyrade sin karbin. Hertig Crust var nämligen på denna tid i Malmö med sina ryttare. Likaledes låg Joakim Bülovs ryttare, ”de brunrocke”, här.**

Juli 1612
14. Falt jag ner från en stege på slottet men kom Gud vare lov icke vidare till skada.

September 1612
14. Kom Kongen med sin broder, Connetable Ulrik, till slottet. 16. Drog han till Landskrona.

Oktober 1612
21. Kom min stallmästare tillbaka med mina hästar och folk. Dog Friderich Bertram v. Ahlefeld i Malmö.
Under slutet av året skulle katastrofen för Sivert Grubbe slå till. Hans hustru Hildeborg var med barn. Förstfödseln skulle äga rum strax efter nyår. Siverts dagboksanteckningar blir nu så personliga att man nästan får be om förlåtelse för att man dristar sig att läsa dem:

December 1612
17. Kom jag till Torup med min hustru. 22. Reste vi från Torup, och det var den sista gången min älskade hustru var där. Då vi drog bort, sa hon, att hon aldrig skulle komma där mera. O, jag olycklige, det var endast alltför sant.

Januari 1613
12. Skänkte Herren mig två döttrar, av vilka den första blev född kl. 9 om förmiddagen, den andra kl. 12. Guds Namn vare lovat. 18. Döde på slottet min älskade hustru i sann Guds påkallelse, i tro och hopp och tålmodighet, efter födseln av hennes tvillingar, efter att Gud hade låtit oss leva i 11 år i äktenskap samman. O, jag stackars olycklige man, som nu skall pröva det ensamma liv i änkeståndet.
O, Herre, dem som Du har åtskilt här med sorg och bedrövelse; förena dem åter i din saliga Evighet, att de evigt må glädjas med varandra i Dig !

Februari 1613
2. Blev min älskade hustru, Hildeborg Grubbes, lik begravt i S:t Peders kyrka i Malmö. Biskopen M. Povl Mortensen predikade över Simeons svansång: Herre, nu låter Du din tjänare fara i frid.

Mars 1613
20. Hensov i Herren min lilla dotter, Hildeborg Grubbe, omtrent kl. 12 om natten på Malmöhus. Hennes själ vile i evig frid med hennes älskade moders! 24. Blev hon nedsatt i familjegraven i min sockenkyrka Bara.

December 1613
20. Kom jag tillbaka till Torup. Förra året på denna dag var min högst älskade hustru här för sista gången. O, min älskade! Detta år var framför något annat skepnadsvangert och mycket bedrövligt för mig. Det har dock gått som Herren ville.

Drottning Anna Katarina var nära vän med Sivert Grubbes hustru Hilleborg. Drottningen dog nio månader före Hilleborg.

Hans namn vare lovat! I tålmodighet ska lyckans omskiftelser bäras.

Sivert Grubbes dagbok fortsätter men nu märker man att all glädje på Malmöhus har försvunnit. Kungen kommer sällan på besök och Malmöhus omtalas nästan inte alls i de numera mycket kortfattade dagsboksnotiserna. Sivert var efter hustruns död en helt annan man än tidigare.

Sivert skulle få se sitt enda kvarvarande barn, dottern Else Grubbe, växa upp och gifta sig med Jacob Beck som ägde Gladsaxe i Skåne. Hon dog dock år 1631 i sin första barnsäng blott 18 år gammal. Efter detta blev Sivert en bruten man och han dog den 27 mars 1637. Han och hustrun ligger begravda i Bara kyrka utanför Malmö. Efter hustruns död lät Sivert tillverka kyrkans ännu bevarade altaruppsats. Här ser man två händer som håller i varandra. Det finns en gripande symbolik i detta motiv som säkert Sivert själv valt med omsorg. Sivert var djupt religiös och här släpper han inte sin älskade hustrus hand – de kommer åter att mötas efter jordelivet.

Över ingången till Hovdala slott lät Sivert Grubbe sätta upp denna minnestavla med sin och hustruns vapensköldar.

